

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าไทยของครูคหกรรมศาสตร์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูคหกรรมศาสตร์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 3,290 คน จากสถาบันการอาชีวศึกษา 28 แห่ง ซึ่งประกอบด้วยสถานศึกษา 412 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ซึ่งเป็นครูคหกรรมศาสตร์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 400 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนต่ำสุด ที่ยอมรับว่าเพียงพอที่จะเป็นตัวแทนของประชากร โดยใช้ตาราง Determining Sample Size From a Given Population ของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงในสุภาพ, 2547) ซึ่งกำหนดไว้ 342 คน กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ได้มาจากการสุ่มประชากรโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยดำเนินการดังนี้

1. สุ่มสถานศึกษาจากสถาบันการอาชีวศึกษา สถาบันละ 1 สถานศึกษา ได้จำนวนสถานศึกษาทั้งสิ้น 28 แห่ง ซึ่งเป็นตัวแทนของภูมิภาค โดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก

2. จากแต่ละสถานศึกษา สุ่มกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูคหกรรมศาสตร์จำนวน 400 คน โดยการเทียบสัดส่วน (ภาคผนวก ก)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของครูคหกรรมศาสตร์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่สอน กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไทยที่นิยมซื้อ การพิจารณาซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไทย เหตุจูงใจในการซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไทย และแหล่งความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าไทย สำหรับแบบสอบถาม ปลายเปิด ได้แก่ อายุ รายได้ ความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไทย และค่าใช้จ่ายในการซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไทย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าไทยของครูคหกรรมศาสตร์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเสื้อผ้า กลุ่มเครื่องประกอบการแต่งกาย และกลุ่มของขวัญ-ของที่ระลึก ในด้านรูปแบบ สี สัน ลวดลาย และคุณภาพ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาขั้นตอน และเนื้อหาการสร้างแบบสอบถาม พร้อมทั้งค้นคว้าข้อมูลจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ ผ้าไทย ผลิตภัณฑ์ผ้าไทย ความคิดเห็น และครูคหกรรมศาสตร์
2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ร่างแบบสอบถามนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของครูคหกรรมศาสตร์ เป็นแบบเลือกตอบ และแบบปลายเปิด จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าไทย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเสื้อผ้า กลุ่มเครื่องประกอบการแต่งกาย และกลุ่มของขวัญ-ของที่ระลึก ครอบคลุม 4 ด้าน คือ ด้านรูปแบบ ลวดลาย สี สัน และคุณภาพ มีทั้งสิ้น 90 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และมีความเที่ยงตรงเฉพาะหน้า (Face validity) เพื่อครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ศึกษา

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนตรวจสอบ เพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงเฉพาะหน้า (Face Validity)

6. ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนอต่อประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ให้ตรวจพิจารณาอีกครั้ง

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองกับครูคหกรรมศาสตร์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

ของ Cronbach (อ้างถึงใน สุภาพ, 2547) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.87 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นที่สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้ จึงได้นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. รวบรวมรายชื่อสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ได้จากการสุ่ม 28 แห่ง
2. ส่งแบบสอบถามพร้อมแนบหนังสือจากภาควิชาอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ เพื่อมอบหมายให้ครูคหกรรมศาสตร์เป็นผู้ตอบแบบสอบถามตามจำนวนที่กำหนด ในการนี้ได้สอดซองจดหมายติดแสตมป์ เพื่อให้ส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัย ภายในวันที่ 15 มีนาคม 2549
3. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ใช้ได้ จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา และใช้ได้จำนวน 360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90 ของแบบสอบถามที่ส่งออกไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ใช้ได้ แล้วนำแบบสอบถามมาลงรหัสในแบบฟอร์มลงรหัส (Coding Form) และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. นำข้อมูลพื้นฐานของครูคหกรรมศาสตร์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่สอน รายได้ต่อเดือน กลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าไทยที่นิยมซื้อ หลักเกณฑ์ที่พิจารณาซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไทย เหตุจูงใจในการซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไทย ความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไทย ค่าใช้จ่ายในการซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าไทย และแหล่งความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าไทย นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าไทยของครูคหกรรมศาสตร์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเสื้อผ้า กลุ่มเครื่องประกอบการแต่งกาย และกลุ่มของขวัญ-ของที่ระลึก ในด้านรูปแบบ สี สัน ลวดลาย และคุณภาพ โดยนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

3. ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ Chi-Square เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลพื้นฐานกับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าไทยของครูคหกรรมศาสตร์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนื่องจากคำตอบที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นมีความถี่ในแต่ละเซลล์ น้อยกว่า 5 มากกว่า 20% ของจำนวนเซลล์ทั้งหมด จึงได้ปรับระดับความคิดเห็นจาก 5 ระดับ เป็น 3 ระดับ คือ เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง และเห็นด้วยน้อย ซึ่งมาจากการรวมเซลล์ ดังต่อไปนี้

เห็นด้วยน้อยที่สุด	รวมกับ	เห็นด้วยน้อย	เป็น	เห็นด้วยน้อย
เห็นด้วยปานกลาง			เป็น	เห็นด้วยปานกลาง
เห็นด้วยมาก	รวมกับ	เห็นด้วยมากที่สุด	เป็น	เห็นด้วยมาก